

Sygn. akt VI Gz 35/19

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Zbigniew Krepski (spr.)

Sędziowie: SO Małgorzata Bartczak-Sobierajska, SO Joanna Rusińska

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2019 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w G.

przeciwko (...) w K. (Dania)

o zapłatę

**na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w T.z dnia 22 listopada 2018 r.,
sygn. akt V GC 2113/18**

postanawia:

1) oddalić zażalenie,

2) zasądzić od powoda na rzecz pozwanego kwotę 450,00 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego

Małgorzata Bartczak-Sobierajska Zbigniew Krepski Joanna Rusińska

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 22 listopada 2019 r., sygn. akt V GC 2113/18, Sąd Rejonowy w T. odrzucił pozew na art. 1099 § 1 zd. 2 k.p.c. uwzględniając zarzut pozwanego dotyczący braku jurysdykcji krajowej.

W uzasadnieniu Sąd ten stwierdził, że zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. U. UE L 351, powoływanego jako Rozporządzenie nr 1215/2012) osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane przed sądy innego państwa członkowskiego tylko zgodnie z przepisami ustanowionymi w sekcjach 2 – 7 wymienionego rozporządzenia (art. 5 ust. 1 Rozporządzenia nr 1215/2012). Dalej Sąd ten stwierdził, że przepisy sekcji 3 Rozporządzenia nr 1215/2012, „Jurysdykcja w sprawach dotyczących ubezpieczenia” stanowią natomiast, że w sprawach dotyczących ubezpieczenia jurysdykcję określają wyłącznie unormowania tej sekcji (art. 10 Rozporządzenia nr 1215/2012). W myśl tych postanowień ubezpieczyciel może zostać pozwany przed sądy państwa, w którym ma miejsce zamieszkania, agencję, oddział albo filię oraz po pierwsze, przed sąd państwa, w którym powód ma miejsce zamieszkania, jeżeli jest ubezpieczającym, ubezpieczonym lub uposażonym (art. 11 ust. 1 i 2 Rozporządzenia nr 1215/2012), po drugie, także w sprawach z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przed sąd państwa, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę (art. 12 zd. 1 Rozporządzenia nr 1215/2012) i po trzecie, przed sąd państwa, w którym zawisła sprawa z powództwa poszkodowanego przeciwko ubezpieczonemu (art. 13 ust. 1 Rozporządzenia nr 1215/2012). Wedle Sądu

Rejonowego przepisy art. 10, 11 i 12 Rozporządzenia nr 1215/2012 stosuje się przy tym do powództw wytoczonych przez poszkodowanego bezpośrednio przeciwko ubezpieczycielowi (art. 13 Rozporządzenia nr 1215/2012). Na poparcie powyższego stanowiska Sąd ten przywołał wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 31 stycznia 2018 r., C-106/17, gdzie wprost stwierdzono, że art. 13 ust 2 Rozporządzenia nr 1215/2012 nie ma zastosowania w przypadku powództw wytaczanych przez podmioty zawodowo trudniące się dochodzeniem roszczeń; muszą więc one kierować sprawy przed sądy państwa w którym ubezpieczyciel ma miejsce zamieszkania (k.140).

Od powyższego rozstrzygnięcia zażalenie złożył powód zaskarżając je w całości i zarzucił mu:

1) naruszenie przepisu art. 26 ust. 1 Rozporządzenia nr 1215/2012 poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy w piśmie z dnia 09 listopada 2018 r. stanowiącym odpowiedź na pozew pozwany obok podniesionego zarzutu braku jurysdykcji krajowej – wdał się w spór co do istoty w niniejszej sprawie, a więc w przypadku braku jurysdykcji na podstawie innych przepisów Rozporządzenia nr 1215/2012 sąd państwa członkowskiego tj. sąd polski nabywa jurysdykcję z powodu wdania się przez pozwanego w spór w sprawie,

2) naruszenie art. 355 k.p.c. w związku z art. 203 § 1 k.p.c. i art. 213 § 2 k.p.c. w związku z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. poprzez ich nie zastosowanie i nie wydanie postanowienia wobec cofnięcia pozwu w całości na skutek zapłaty przez pozwanego kwoty dochodzonej pozwem i nie orzeczeniu przez Sąd o kosztach procesu.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o:

1) uchylene zaskarżonego postanowienia w całości,

2) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia powód szerzej omówił podniesione w petitum zażalenia zarzuty oraz dodatkowo zarzucił, iż Sąd Rejonowy pominął art. 1103⁵ § 2 k.p.c. oraz art. 12 Rozporządzenia nr 1215/2012 (k.144-145).

Pozwany w odpowiedzi na zażalenie powoda wniósł o jego oddalenie jako bezzasadnego i o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych (k.157-161).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie dłużnika – jako bezzasadne – podlegało oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

Nie ma racji żalący, iż zastosowanie w niniejszej sprawie powinien znaleźć przepis art. 1103⁵ § 2 k.p.c. Powyższy przepis jest drugim z szeregu ustanawiających jurysdykcję krajową przemianą w ramach postulatu ochrony tzw. stron słabszych w sprawach ze stosunku ubezpieczenia. Odnosi się on wyłącznie do sytuacji, w których pozwany jest ubezpieczycielem co oznacza, że wszelkie sprawy, w których ubezpieczyciel pełni rolę powoda, są wyłączone z zakresu powyższego przepisu i podlegają wyłącznie ogólnej normie jurysdykcyjnej z art. 1103 (tak komentarz do art. 1103 § 2 k.p.c., red. Jankowski, 2019, wyd.3/Trocha, Legalis). Co więcej, pojęcie spraw ze stosunku ubezpieczenia należy interpretować jako obejmujące „wszelkie spory, w których po obu stronach występują podmioty objęte stosunkiem ubezpieczenia, a spór ten dotyczy tego stosunku, powstałego wskutek zawarcia umowy ubezpieczenia” (tak trafnie K. Weitz, w: T. Ereciński, KPC. Komentarz, t. 6, 2016, Nb 8). W realiach niniejszej sprawy taka sytuacja nie zachodzi, gdyż powodem nie jest ani poszkodowany, ani ubezpieczający ale podmiot zawodowo trudniący się dochodzeniem roszczeń.

Z powyższych względów w sprawie nie może mieć również zastosowania powołany przez powoda art. 12 Rozporządzenia nr 1215/2012.

Chybiony jest także zarzut zażalenia naruszenia art. 26 ust. 1 Rozporządzenia nr 1215/2012 poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy zdaniem żalącego pozwany wdał się w spór w sprawie kwestionując powództwo co do

wysokości. W ocenie Sądu odwoławczego Sąd I instancji słusznie nie zastosował powyższego przepisu, gdyż pozwany nie wdał się w spór skoro na wstępie wniósł o odrzucenie pozwu z uwagi na brak jurysdykcji krajowej na podstawie art. 1099 § 1 k.p.c., a jedynie z ostrożności procesowej na wypadek nieuwzględnienia powyższego zarzutu braku jurysdykcji krajowej wniósł o oddalenie powództwa kwestionując powództwo. Tylko w sytuacji, gdy pozwany wda się w spór i nie podniesie zarzutu braku jurysdykcji krajowej sąd, do którego wniesiono pozew musi stwierdzić swoją właściwość, ponieważ takie wdanie się w spór stanowi milczące zawarcie umowy dotyczącej jurysdykcji krajowej (tak komentarz do art. 26 Rozporządzenia nr 1215/2012, red. Gołaczyński, 2015, wyd.1, Legalis; por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 03 lutego 2017 r., II CSK 254/16).

W odniesieniu do komentowanego zagadnienia warto wskazać na wyrok Trybunał Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie Goldbet Sportwetten GmbH v. Massimowi Sperindeowi (C-144/12, Legalis), gdzie wyrażono pogląd, iż wniesienie sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego w europejskim postępowaniu nakazowym niezawierającego zarzutu braku jurysdykcji nie stanowi wdania się w spór w rozumieniu Rozporządzenia nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych. Trybunał w swym orzeczeniu wskazał, że: „Artykuł 6 rozporządzenia (WE) Nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającego postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty w związku z art. 17 tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że sprzeciw od europejskiego nakazu zapłaty, który nie zawiera zarzutu braku jurysdykcji państwa członkowskiego wydania, nie może być uważany za wdanie się w spór w rozumieniu 24 Rozporządzenia Rady (WE) Nr 44/2001, a okoliczność, iż pozwany przedstawił w ramach wnoszonego przez siebie sprzeciwu od europejskiego nakazu zapłaty argumenty co do istoty sprawy, jest w tym kontekście pozbawiona znaczenia”. Mając powyższe na uwadze również po wniesieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty w europejskim postępowaniu nakazowym pozwany ma możliwość w dalszym ciągu podniesienia zarzutu braku jurysdykcji, a sąd który wydał nakaz w skutek wniesienia sprzeciwu przez pozwanego nie uzyskuje jurysdykcji w sprawie na podstawie wdania się w spór.

W ocenie Sądu odwoławczego w świetle art. 1099 k.p.c. w próżnię trafia ostatni z zarzutów zażalenia naruszenia art. 355 k.p.c. w związku z art. 203 § 1 k.p.c. i art. 213 § 2 k.p.c. w związku z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. poprzez ich nie zastosowanie i nie wydanie postanowienia wobec cofnięcia pozwu w całości na skutek zapłaty przez pozwanego kwoty dochodzonej pozvem i nie orzeczeniu przez Sąd o kosztach procesu.

Powołany przez Sąd Rejonowy przepis art. 1099 k.p.c. jako podstawa prawna odrzucenia pozwu stwierdza, iż brak jurysdykcji krajowej stanowi negatywną przesłankę procesową oraz przyczynę nieważności postępowania. Co więcej, przesądza, że brak ten jest okolicznością, którą sąd powinien uwzględnić z urzędu w każdym stanie sprawy. W konsekwencji mimo cofnięcia pozwu przez powoda niniejszy pozew podlegał odrzuceniu z uwagi na brak jurysdykcji krajowej.

Reasumując, z przedstawionych względów zażalenie powoda należało oddalić jako bezzasadne orzekając jak w pkt sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. zasądzając od pozwanej na rzecz powoda, zgodnie z jego wnioskiem, koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym w minimalnej wysokości 450,00 zł przewidzianej taksa radcowską. Orzeczono więc jak w pkt 2 sentencji postanowienia.

Małgorzata Bartczak-Sobierajska Zbigniew Krepski Joanna Rusińska

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)